

Vesperdienst en gespreksbijeenkomst - Bidweek voor de eenheid van de christenen -
Zaterdag 22 januari 2022

Dienst van Woord en Gebed

Voorganger: ds. Huib Klink. Inleidend woord: pater Tiemen Brouwer.

In het inleidend woord wijst p. Tiemen Brouwer op het plaatje van de drie wijzen op de voorkant van het liturgieboekje, Feest dat toch al voorbij is? In het Italiaans bestaat het gezegde *Epifania, tutte le feste porta via* (Epifanie neemt alle feesten met zich mee), echter luidt het vervolg *Risponde Candelora: No, ci sono io ancora!* (Maria Lichtmis antwoordt: nee, ik ben er nog!) Licht in het duister is het thema van de bidweek en daar sluit het verhaal van de drie wijzen goed bij aan. Dit beeld werd gekozen omdat het Gebed van de Eenheid voor de Christenen dit jaar uit het Oosten komt.

De verkondiging vertelt over hoe de drie wijzen op zoek naar het Licht gingen en het vonden, ondanks de obstakels die ze op hun weg tegenkwamen. Eén van deze obstakels was de Schrift. Dit geldt voor ons allemaal. In ieders leven komen er momenten waarop je niets anders hebt dan de Schrift, een belangrijk punt dat later op de gespreksavond nog heel nadrukkelijk naar voren gehaald en van verdere uitleg voorzien zal worden. Ds. Klink sluit af met het citaat van een medepredikant m.b.t. het geloof in Christus: je kunt het voor niets krijgen, maar je moet er alles voor over hebben!

Overdenking en gesprek over de Eenheid van de Christenen

Inleiding: Antoine Bodar, rector van de kerk

Begonnen wordt met het voorlezen van een passage over de bevordering van de oecumene uit het boek *Uit de Eeuwige stad* geschreven door Antoine Bodar zelf; een passage die begint met een citaat van Jezus: *Mogen ze allen één zijn opdat de wereld gelove.*

Hieronder volgt een korte samenvatting van de gehele avond, voorgelezen passage inclusief.

Naast de oecumene *van de leer*, is er de oecumene *van het hart*. Deze laatste leert dat de nog aanwezige verdeling onder christenen minder tussen protestanten en katholieken is dan tussen vrijzinnigen en orthodoxen. God is boven ons en daardoor in onszelf en in anderen mét ons. De belijdenis van God boven ons richt de blik niet alleen opzij maar ook omhoog. Louter de horizontale kerk leidt tot bijziendheid in eigen tijd. De verticale kerk in verbinding met de horizontale daarentegen leidt tenslotte tot helderziendheid in Zijn eeuwigheid. Daarom hebben vrijzinnige christenen orthodoxe christenen nodig om niet de christenheid te doen opgaan in hedendaags relativisme van eigen denken en eigentijds belijden van eigen godendom.

Katholieken hebben veel te danken aan de protestanten van orthodoxe huize. Hun degelijke kennis van de Bijbel, hun kranten en omroepen hebben het christelijk geloof, zoals beschreven en bedoeld door Christus Zélf, behoed voor de teloorgang.

De Heilige Geest zal ons geleiden om tot eenheid - zij het in verscheidenheid - te groeien.

Katholieken kennen naast de Bijbel de traditie, maar protestanten ook!

Wederzijdse bewustwording hiervan bevordert dialoog. Natuurlijk moeten de katholieken zo veel mogelijk kennismaken van de protestante traditie. Maar ook de protestanten moeten zich verdiepen in de traditie van de nog Ene Kerk zoals die was voor het schisma in 1054 en voor de scheiding van 1517.

Wat betreft de protestanten, gaat er veel energie en tijd verloren met afbakening van eigen identiteit. Wat betreft de katholieken, lijkt er veel kennis van vroegere generaties niet overgedragen te zijn waardoor oude vooroordelen jegens de Moederkerk blijven voortbestaan.

Belangrijkste punten waarop de protestantse en de katholieke kerk zich van elkaar onderscheiden zijn:

- Wereldkerk vs. lokale kerk

Het grote verschil tussen PKN en RKK is dat deze laatste een wereldkerk heeft en lokaal niet kan beslissen welke kant zij op wil. Hier ligt een praktisch probleem voor de samenwerking tussen protestanten en katholieken in Nederland. Stel dat zij samen een bepaalde richting op zouden willen, hebben de katholieken altijd te maken met hoe de Katholieke Kerk gestructureerd is.

- De plaats van de Kerk

Voor de katholieken is de Kerk niet alleen een organisatie, maar ook het Lichaam van Christus en de Bruid van Christus met Hem als het oersacrament en Zijzelf als het grondsacrament.

- Hiërarchie in het ambt

Katholieken hebben geen voorgangers maar priester die namens Christus gastheer zijn.

De uitverkorenheid die wij hebben als gedoopte -protestant/katholiek- heeft alles te maken met getuigen van Christus. Dat is onze opdracht. Als mensheid zijn wij – de Katholieke Kerk - een inclusieve gemeenschap, zo zegt de paus. Iedereen is kind van God. Ook het Jodendom omhelzen we steeds meer. In die zin zijn wij zeker wel gastvrij naar anderen toe in de Katholieke Kerk.

De rol van Maria in het katholieke geloof blijft een praktisch voorbeeld van waar protestanten vraagtekens bij blijven zetten. Toch zegt Maria in Lucas 1,48 *Van nu af prijzen alle geslachten mij zalig*. Uitdagend voegt onze spreker eraan toe: zo niet de calvinisten van Nederland...

En hiermee kan het debat beginnen!

Ds. Klink merkt op dat *Sola Scriptura* niet betekent *de Bijbel alleen*, maar heeft te maken met het feit dat alleen de Schrift in de laatste instantie - en dus ook in eerste instantie - de weg wijst naar God. Niet alleen het Woord is belangrijk, maar ook de historie, bij Luther en Calvijn. Door steeds verdere afscheiding en uitholling van de protestantse kerk is dat element van de historie wel enigszins verloren gegaan, maar in oorspronkelijk hervormde kerken is het er nog steeds.

De repliek op deze ten aanzien van *Sola Scriptura* aangebrachte nuance luidt toch dat de katholieke traditie door de eeuwen heen vastgehouden heeft aan uitleg van de Bijbel onder leiding van het gezag.

De avond eindigt met waardering voor elkaars standpunten. Iemand vraagt: is er een toekomst voor de oecumene? Het antwoord van ds. Huib Klink luidt: zeker! Wij zullen elkaar steeds meer nodig hebben. Rector Antoine Bodar beaamt dit.